

san tan ni filanan → nimòrò 131
 zanwuye kalo — san 1983
bp:24 - bamakò (mali)
 téléfòn: 22-21-04 CCP: 0155
 dòròmè 5

kibarudilaw kuntigi: amadù ganyi-kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

duguba kònò sigi ka gèlèn

Ni sannifeere banna, denmisènw caman b'u kunda dugubaw kan, walasa ka taa finyè b'u sen kòrò. O bè bèn n'a tè fosi tinyè du ani dugu kònòkow latèmè cogo nyuman na.

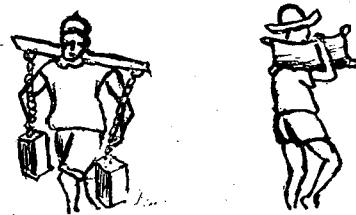
Nyani suguya bée bée d'u kan manyumako, tòorò, sègèn ani gèlèya kònò. U laban bè kè falatò ye, ka sòrò somogòw b'u la jama na kònò. O y'a la hèrè ye, bawo dòw bè kè nson ye, wali dòlòminna, wali dòrògutala.

O bée b'a jira ko dugu ba kònò sigi ka gèlèn ni

cogoya tè mógo min bolo, i n'a fò jatigi nyuman, wali nafolo bugulen, wali baara jolen.

Min tè bèn cogo si la, o ye seginbaliya ye so. Dòw mana u yèrè sòrò dugubaw kònò, i n'a fò Bama kò n'a nyogonnaw, wali mali kòkan a bè k'olu nyè na k'u sera so.

An ka denmisènw bè tòorò minnu na dugubaw kònò, o ka kan ka kè wajuli ye tòw bolo. Hali minnu saya bée fò arajo la, ko sèbèn ani somogòt'u la, o bée ye ladili-kan ye.

1983 -San kura- dusu kura

San o san, laada latilen siratigè la, "KIBARU" b'a kanubagaw n'a kalanbagaw walemyumandòn; k'u fo; ka dugawu k'u ye, san kura bòli la.

Nyinan, san 1983 daminè la, dugawu tèmènen kò wale min bè nyini yèrèkalannaw fè, Mali kònò a n'a kòkan, o ye sèbènni ye, i n'a fò kalan masiri.

"KIBARU" nimòrò 128 kònò, san 1982, nyinin-kali kèra ko dòrògu feereli n'a sanni jumèn ka jugu? A nyininkali bè kè arajomali la "KIBARU" ka jumadonya kunnafoni-diw waati la.

A jaabili ni miirinataw sèbèn cogo nyuman ye "KIBARU" b'o de kanu, walasa mógo w ka nafa sòrò u ka kalan na.

fosi tè nyogònsirataama bò

Nowanburu kalo tile 10 san 1982 bènna taamawa ma, minnu kèra mali fan bée kònò, cidenw fè, n'olu sugandira an ka kelenya tòn "UDPM" fè, ka taa tòndenw kumanyogónnya sèkisònw kònò.

Jèkulu minnu taara Mali maraw kònò, o kelen kelen bée tun nyémogóya bée pariti kow latèmèn jèkulu mógo dò bolo. Go-

A taamaw kèra sababu ye ka sèkisònw kunkow dòn, walasa olu ka se ka nyènabò nògôya la ; ka pariti ani gofèrènama ka waleyaw dòn, jamana baara cogo kan.

Nisòndiya ani wasa minnu bòra nyogònsirataama fòlò in na, olu y'a jira ko fosi tè jama barika bò jamana baara la.

fèrènama ani Mali baara-kèlaw, a musow n'a denmisènw ka jamatònw mógo kelen kelen fana tun b'a la.

A jira la ko nyogònsirataama in dabòra haki-linata falen de kama, tòn ani tòndenw haminakow kan, walasa bée k'i niyòrò minèn fa jamana baara la.

yèlèma dòonin donna an ka kanw siginiw la

bamanankan

K'a ta san 1979 la, ka n'a bila nyinan na, manden-kanfòjamanaw bè kan k'a lajè, bèn bè se ka kè sigini, ani sèbènni, ani danyè kuraw labèncogo kan cogo min na mandenkan na. Osiratigè de la, Mali bálikukalanso y'a nyini jamana nyémögòw fè u ka sariya bò, min bè bamanankan sigini kura sigi sen kan. Osariya bòra kabini zuluyekalo tile 19, san 1982.

Bamanankan sigini ye sisani :

a b c d e e f g h i j k l m
n p o o o p r s t u w y z

Yèlèma minnu donna a la, olu filè :

- ni sigini bè kalan, a sèbènni filè ka fò nyögòn kò cogo min na, a bè kalan o cogo kelen na, k'a daminè "a" la, fo ka taa a bila "z" la.
- min tun bè sèbèn "è", o kèra "ε" ye.
- min tun bè sèbèn "ð", o kèra "ɔ" ye.
- min tun bè sèbèn "ny", o kèra "n" ye.
- "sh" sen bòra siginidenw na.

An k'a fò k'a pereperelatigè :

sariya y'a jira fana ko sanni masinw
ka sòrò, siginiden kuraw bè minnu na,
kòròlenw bè se ka to da la.

Bakari Jara
Balikukan nyémögòso
Bamako

Mali kan tòw

Bobokan :

a b c d e e f g h i k l m
n p o o o p r s t u v w y z

Bozakan :

a b c d e e f g h i j k l m
n p o o o p r s t u w x y

Kaadòkan :

a b c d e e f g h i j k l m
n p o o o p r s t u u w y z

Fulakan :

' a b c d d e f g h i j k
l m mb n nd ng ni n o o p r s
t u w y y

Marakakan :

a b c d e f g h i i k l m n
n o o p q r s t u w x y

Kòròbòròkan :

a b c d e f g h i i k l m n
n o o p r s f t u w y z

Sinefokan ani Miyankakan :

a b c d e e f g g b h i i k kp
l m n p o ñm o o p r s f t u
v w x y z 3

Burudaamèkan :

a ð b ð d ð e ð f g y h h
i ð j k l ! m n ñ o q r s s
t t u w x y z z 3

danyèw sèbèncogo

An ye sòsòli kè, dunun min bè fò, o sèbèn cogo la. Dòw taara fan kelen fè, olu ko a bè sèbèn "dunun". Dòw taara fan kelen fè, olu ko a bè sèbèn "dunu". Dòw taara fan kelen fè, olu ko a bè sèbèn "dundun".

An ma se ka bèn kelen kan. A bè sèbèn cogo min na, aw k'an ladònniya o la. Wusumani Fadiga

Jaasola

jaabi :

Mandenkan ye kelen ye, nka a bolofaraw ka ca. A bè se ka kè, fèn

kelen tògò tè kelen ye kanbolofara fila la : i n'a fò Segukaw ko nyò dò ma "keninge", Sikasokaw ka o ma "binbiri".

A bè se ka kè fana, fèn kelen tògò ye kelen ye kanbolofara caman na, nka yèlèma misènniñw bè kè a fòcogo la. O dò ye, i n'a fò sòsòli kèra min kan : dundun, dunun, dunù, nin bèe lajèlen ye fèn kelen tògò ye. Nka, sèbènni na, a bè sèbènni tè se ka yamaruya, bari o bè se ka na ni nyögònfaamubaliya ye bamanankanfòlaw ni nyögòn cè, a bè se fana ka sèbènni sariyaw fereke. O

de kosòn, bèn kèra a kan balikukan nyémögòso la, k'a fò, "dunun" dòròn de ka kan ka sèbèn.

Danyègafe dò dìlala balikukan nyémögòso fè, mògò bè se ka min lajè n'i sigara danyè dò sèbèncogo la. Nka, komin bamanankan ni tubabukan de bè o kònò, bèe tè se ka nafa sòrò a la. O de kosòn, an hakili b'a la ka danyègafe wèrè dila, min kònònakumá bèe lajèlen bè sèbèn bamanankan dòròn na.

Bakari Jara
Balikukan nyémögòso

kibaru kanubagaw kuma yòrò

nsiirin : badenma cè saba

nin kèra badenma cè saba ye. an fè bamananna, denkè fòlò tògò ye Nci, filanan tògò ye Zançà, sabanan tògò Ngolo.

kabini u denmisènna, u fa ni u ba sara k'u to, u ma ko dòn fòlò. u tora ten fadenw ka to tò dun ni fini kolon don na.

◦ ◦

don dò la, dugutila fè, Ngolo ma se ka sunđgò, k'a sababu kè sègèn ye. Ngolo wulila, k'a kè kasi ye, ka yaala, ka ala wele. jinèkè dò nana bò Ngolo la, ka Ngolo nyinika a kasi kun na. Ngolo y'a kasi kun fò a ye. jinèkè ko a bè Ngolo dèmè a ka dinyèlatigè nògòya la, nka, ale tè fèn wèrè dì a ma dònni kò. bawo, ni sanu dira a ma, a b'o dun k'a ban. ni wari dira a ma, a b'o dun k'a ban. nka, ni dònni dira a ma, o b'a ka dinyèlatigè bée kè.

jinèkè ye dònni dì Ngolo ma, Ngolo taara so kòndò, k'a kòròkè filà wele. a ko :

- "sini, an bè so bòlò turu an fa ka so."

kòròkè filà ko :

- "o tuma, Ngolo, sègèn bëna fa wuli i la wa ? shè tè an fa tògò la, i bè so ko fò."

Ngolo ko :

- "ala ka bon cogo min, a hèrè ka ca ten."

dugu jèra, u ye so bòlò turu. Ngolo ko :

- "n bëna n yèrè kè so ye, ka siri bòlò k. aw bè n foni ka taa n feere

nafolotigi dò ma, ka n nafolo minè, nka, ni n kasira mògò min nyè, aw kana n feere o tigi ma."

u bënnna a kan.

◦ ◦

dugu jèra, u ye so foni, ka taa kòrònna masakè fè. o y'a ye dòròn, so in ko diyara o ye, o ko so in ka fisà ni denmisèn ninnu ye, ko ale bë so in san. a ye misi wèrè dì denmisèn ninnu ma, ani sanu ni wari caman.

sani dugu ka jè, masakè y'a sòrò, so sara. a ko dímògò bë se yòrò o yòrò, a ka so tè fili yen. u ye so ta ka taa kungo kolon kòndò, ka taa a fili yen.

Ngolo wulila ka taa a kòròw ka so.

◦ ◦

u ye so foni, ka taa tilebin masakè sègèrè. u selen yen, tilebin masakè ko so in ka nyi ale de bolo ka tèmè denmisèn kan. a ye so in san, ka misi wèrè dì denmisèn ma, ani sanu ni wari caman.

dugu jèlen, masakè y'a sòrò, a ka so sara. a ko mògò tè ale ka so nyimi, a tè don dìngè kòndò. u y'a ta, ka taa a fili kungo kolon kòndò.

Ngolo seginna a kòròw ka so.

◦ ◦

u y'a minè ka se worodugu masakè ma, o ko so in ye ale ta ye, fèn min ka dì u ye, u k'o fò. denmisèn ko

nyò t'u bolo, u bè balo cogo min. masakè ye nyò caman ni nafolo di u ma.

so in sara masakè bolo, masakè ko ala ka latigè don, u ka so ta, ka taa a fili.

Ngolo seginna, ka taa a kòròw ka so.

◦ ◦

u ye so in minè, ka taa kènyèka masakè fè. nka, sani u ka se yen, u ni jagokèlaba dò bënnna, misi caman b'o fè, saga caman b'o fè. kòròkè fila in nata la, ko u bè so in feere o ma. so in kasira, u ko :

- "halì n'i kasira, nin ka nafolo ka ca."

u ye so di o ma, ka bagan kulu gèn.

so in sara, cè in ko ale bë so in sogo dun, bawo a ka nafolo caman b'a kun kòrdò. cè in ye muru bò, so in kèra kòndò ye, ka pan. cè in fana panna, u taara se masakè dò ma.

kòndò in kèra jiri furabulu jalàn ye, ka don o ka dulokiba jufa kòndò. cè in fana kèra jeli ye, ka masakè makili. masakè ye misiw dì, ka warìw dì, a ko a tè o fè, ni furabulu jalàn tè. masakè y'o dì a ma, a y'o don bòrè kòndò. furabulu kèra nyò kisè ye, ka bò ka bin.

a ko o bè kè shè ye, k'o kunun, Ngolo kèra shè minè wara ye, k'a faga.

n balimaw, nafolo bè ban, baden-ya tè ban. an kana nyògòn janfa nataw nò fè.

Musa Tarawele
Ncèso

kibaru kanubagaw kuma yòrò

n'i sugora...

N'i ye silamècè ye, o waati tinlenneya bë don aw cè.

N'i ye kafirikè ye, o waati i dusu bë kasi i ka baarada la.

o
o

N'i ye kònò finw caman ye, u bë to ka pan i nyè, o waati nsonw b'i tinyè, n'i ma saraka bò.

N'i ye fini jè kurulen ye, o ye dò kasanke ye.

N'i y'i yèrè ye nyaamè bala, i farala kira ka jama kan.

N'i ye salen minè baji la, hali ni dinyè bée banna, ala ko a y'il kè dinyè kuntigiba dò ye.

N'iye manògò minè, o waati, du-sukasi b'i sòrò.

N'iye ntènènin minè, garijègè dò bë na i la, nka a nyè nò ka misèn.

o petit chan
o o

N'iye muso fin caman ye, o waati i da bë don kuma caman na, minnu man di i ye.

N'i ye muso jè caman ye, o waati i garijègè jèlen bë.

o
o o

N'i y'i yèrè ye fali ye, i garijègè tinyèna.

N'i ye marifa ye mògò bolo, a ma ci, o waati dòw ye janfa siri i la.

N'i ye a gositò ye, u ka janfa tiniyèna.

Hamadu Nyare
Ginyan dugutigi
Mama Tarawelee de y'a sèbèn

donsokè ni bilisi

nin kèra donsokè ani bilisi ye : sanjiba dò nalen, bilisi nana ko a bë tasuma ta donsokè ka so. donsokè ko :

- "è, cè o, e dun kunsigi tulen sa, i to, n ka i kunsigi di."

bilisi ko :

- "a dì kè".

donsokè ye lamu ta, ka bilisi kun di k'a ban pewu. tuma min, a banna kun di la, bilisi ko donsokè ma :

- "sisan, i bë ne kunsigi nòrò a nò na, n'o tè, n b'i faga."

donsokè ko :

- "ayiwa, o tè baasi ye. ne bë se ka e kunsigi nòrò a nò na. nka, i sen

nò min bë ne ka so, ani n ka foro la, i bë o bëe cè ka bò yen. n'i y'o kè, n b'i kunsigi nòrò a nò na."

bilisi ye daba ta. n'a ye dò cè, dò nò bë bò ; n'a ye dò cè, dò nò bë bò. bilisi y'a dòn, sen nò tèno ban cè la. bilisi y'i kanto donsokè ma, ko :

- "an ka yafa nyögòn ma. n'o tè, sen nò tè ban cè la."

donsokè ko :

- "n'i y'a ban cè la, ne b'i kunsigi bëe nòrò a nò na ka ban."

bilisi ko k'a tè ban cè la, k'u ka yafa nyögòn ma. donsokè ko :

- "ayiwa, n'i yèrè ko ten k'a ban, e ka kuma de ye a yèrè ban sa. kolokuru nyimi mana kè wuludennin n'a ba nyè na, kòmògò sama tè o la dè"

Fantò Dunbiya
Sanankòròbugu

kibaru kanubagaw kuma yòrò

an sònna, an ma sòn,
min bë laban, o y'an ka kanw ye

Malidenw...

Ni n ko : "Malidenw",
n kan bë lakòlikaramögòw fòlò ma,
ani lakòlidew, ani baarakèla bée lajèlen.

Tinyè.. Tubabukan y'an sòn hakili la,
ne ma bón o ma.

Faso y'an ka kanw dìla ;
n'i y'o lagosi,
i y'i fa lagosi,
i y'i ba lagosi,
i y'i ka jamana lagosi.

I buruju bòra mìn ?
Mali la...

Mali y'i da yèlè ni kan jumèn ye ?
Bamanankan, fulakan, bomukan, kòròbòròkan...

Aw dun b'aw nyè kérè bò...
Aw dun b'a fò : "putèrè"..
Aw dun bë yèlè mun na ?
An ka kanw la wa ?

E, yèrèdònbaliya don..
An sònna, an ma sòn, min bë laban, o y'an ka kanw ye,
Bonya b'o de la,
hòrònya b'o de la,
danbe b'o de la.

Lakòlikaramögòw, lakòlidew, baarakèla bée lajèlen,
an k'an fanga fara nyògòn kan,
k'an ka kanw labato.

O de b'an hòrònya,
o de b'an nafa,
o de b'an kun kòròta.

Ibarahima Kante
Balikukalan nyémögòso
Bamakò

kuma kòròmaw
jaabi

kuma kòròma dòw fòra arajo la :

a fòlò ko fèn saba bë dinyè na,
dinyè sinsinen don o fèn saba kan.
ne fè, o fèn saba fòlò ye dabakala
ye. a filanan ye kaalimukala ye. a
sabanan ye nafolo ye. sabu, dinyè
taalan ye nafolo ye, kaalimukala ye
dinyè sinsinan ye, dabakala fana ye
dinyè sinsinan ye.

kuma kòròma filanan kò muso dò
bè jìgin, k'a sòrò, a ma kònò ta, ko
o ye mun ye ?

ne fè, o kòrò ye kuma ye. sabu,
n'i ye kuma daminè, i bë kumaw fò,
n'i ma sigi ni kuma mìn ye. o de
kosòn, ne ko kuma bë wolo, k'a sò-
rò, a ma kònò ta.

kuma kòròma dò filè nin ye : fèn
keleñ bë dinyè na, a bë yaala ni
fini siya bée ye. o ye fèn kelen ju-
mèn ye ?

a kòrò filè nin ye : nònsi don. sa-
bu, ni nònsi y'i ye ka fini o fini to
i la, a bë yèlèma, ka kè o nyògòn
de ye. o de ye kuma nin kòrò ye.

Seyidu Buwaré
ani Salefu Tarawele
Nijijana

◦◦◦

nyinhinkali mìn kèra ko fèn bée bée
hinè a den na, fo fèn kelen, an y'o
jaabi kè mìn ye, o filè nin ye : fèn
bée bée hinè a den na, fo kaburu.
caburu tè hinè a den na.

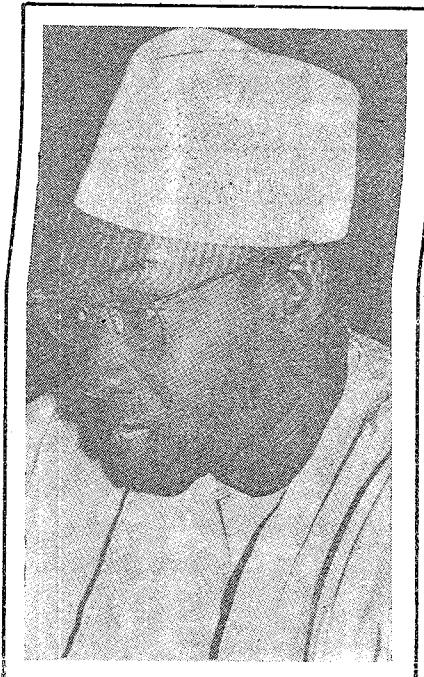
Musa Dumuya
ani Burulayi Keyita
Kurusalen

ja ye gèlèya sigi Mali kènyèkayanfan na

minisiri Madi Jalo ka kuma

an bée b'a dòn ko sanji ma deli ka na Mali kènyèkayanfan na, ka woroduguyanfan ta bò. o bée n'a ta, sanji mana na a na cogo la san o san, ka baw fa u fa cogo la san o san, ji ni bin bè sòrò Mali kènyèkayanfan yòrò caman na, fo ka se ka misi caman bolo, ani saga ni ba caman.

nka, ni ji dèsera san min na, bagan labalo ko bè gèlèya. o de kéra nyinan ta ye : ji dògòyara kojugu, fo ka ja sigi yòrò caman na. kabin ni o ja kodonna, Malidenw yèrè y'u cèsiri, o ja kana kè tinyèniba ye bagantigiw bolo. nka, yòrò dòw ja gèlèya cogo min na, o yòròw ta ièna se ka nyè, fo jamana tòw k'an dèmè o la.

minisiri Madi Jalo

o de kosòn, san 1982 okutòburu kalo tile 29, minisiri Madi Jalo ye jamana tòw lasigidenw wele, ani lasigiden minnu sigilen bè Bamakò dinyè konyènabò jèkulubaw tògò la, ka kunnafoni di u ma ja in gèlèyaw kan, k'u bée lajèlen kunpa bò.

○
○○

nyinan sanji nana cogo min na an ka jamana kènyèkayanfan yòrò kelen kelen na, ani sanji dògòya kéra sababu ye ka gèlèya minnu sigi o yòròw la, a da sera o bée lajèlen ma.

minisiri Madi Jalo ka kuma filè nin ye :

gèlèya donna yòrò minnu na

Tumtu mara kònò

ja ko in gèlèyara Tumtu mara kònò ka tèmè Mali yòrò tò bée kan.

an bë bi bi min na, gèlèya bë sòrò Tumtu mara sèrikili kelen kelen bée la :

Dire

samiyè mumè kònò, sanji nana Dire sinyè tan ni kelen. o sanji bée lajèlen hakè bennà milimètèrè 87 ma. o kéra sababu ye, sènèfèn si ma se ka sabati nyinan. bin ma se ka falen bagan ka dumuni kè yòròw la. o de y'a to, misitigi caman ye taama daminè kabini sisan, ka taa n'u ka misiw ye bin nyini yòrò la. nka, sanni ka bin sòrò, misiden caman sara, ani misi kòrlénbow.

Gundamu

sanji ma na joona Gundamu nyinan, a danna sinyè wolonwula de ma. o sanji bée lajèlen hakè ma tèmè milimètèrè 18 kan. o la, ji delilèn bë ka sigi yòrò minnu na, ka kè bagan ka minni yòròw ye, o yòrò si ma se ka

fa nyinan. an bë bi min na, kòngò ni minnògò ye bagan faga, fo ka bagankulu dògòya kojugu.

Nyafunke

sanji kéra milimètèrè 125 ye Nyafunke nyinan. bin tè sòrò tugun Nyafunke lamiyi yòrò si la, o kéra sababu ye, misi caman sara ka ban Nyafunke arondisiman na.

Gurumararusi

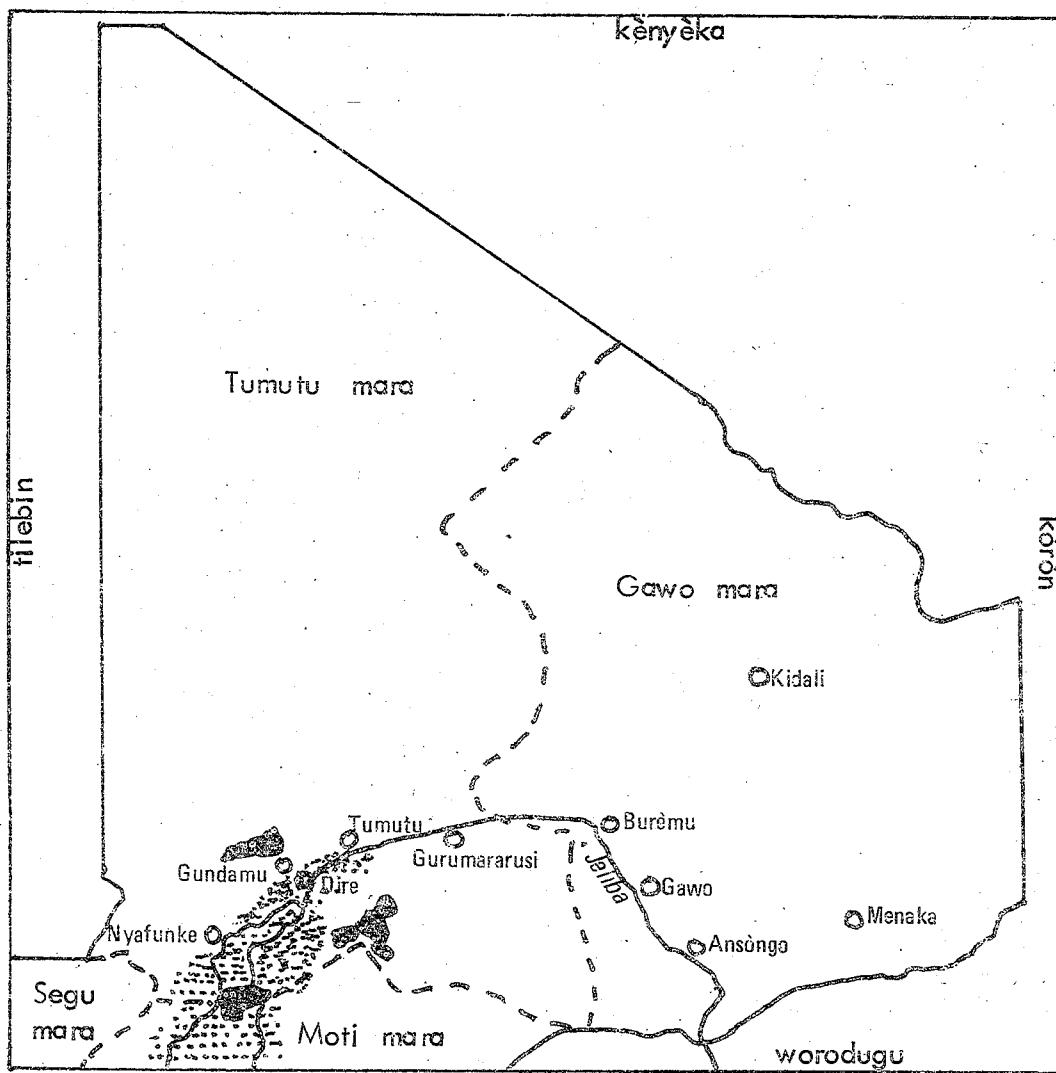
sanji milimètèrè 71 sòròla Gurumararusi nyinan. jatemè kéra, k'a jira ko i bë bò Gurumararusi ka kilomètèrè 70 taama, i tè yòrò si ye, min bë se ka kè bagan ka dumuni kè yòrò ye. jatemè y'a jira fana ko kalo fila mana tèmè dòròn nin kò, ji tèna sòrò tugun ka baganw lamiy. ja gèlèyara, fo ji tè sòrò halì ji sigi yòrò belebeleba dòw la, i n'a fò, falaba min tògò ko "Do fala".

o tèmènen kò, kènyèkayanfan misitigi caman n'u ka misiw ye ba tigè, ka na Gurumararusi woroduguyanfan fè. o fana bë na ni bagan coyalì ye ka dama tèmè, ka bin ni ji ban joona, fo bagan bée bëna nagasi kòngò ni minnògò bolo.

Tu

Tu
siny
76
bagG
yòrò

ja ye gèlèya sigi Malikènyèkayanfan na minisiri Madi jalo ka kuma

nin ye Gawo mara ni Tumutu mara ja ye.

yòrò finnenbow minnu filè o ja in kan, olu bè ji sigi yòrò kòròlenw jira. dòw jara ka ban, dòw bène ja yanni samiyè donda nata cè.

tomitomiw bè yòrò minnu na, o ye yòròw ye, baji delilén bè ka se minnu ma samiyè tuma na. nka, baji ma se o yòrò bée la samiyè tèmènèn. a sera yòrò minnu ma, o yòròw bin fana ma falen nyinan ka san tòw bò.

Tumutu

Tumutu yèrè fana bè o cogo kelen na : sanji nana yen sinyè tan ni fila, a bée lajèlen hakè ma tèmè millimètèrè 76 kan, o fana tèna labòli kè, o kèra kònònafilliba ye bagantigi bée bolo.

Gawo mara kònò

Gawo mara ta ka fisa dòonin ni Tumutu ta ye. nka, yòrò caman bè yen fana, ni sanji ma labòli kè.

Kidali ni Burèmu

kabini sisàn, mògò bè se ka jateminè kè, k'a fò ko tilema bèna gèlèya kojugu Kidali fanfèla la, ani yòrò minnu bè Burèmu ni kènyèka cè. bawo, bin min bè yen o tèna se ka baganw labalo fo k'u lase ji na waati ma.

Ansongo ni Menaka

sanji ma na joona samiyè waati la Ansongo ni Menaka sèrikiliw la. o kèra sababu ye, bin ma falen joona, bagan ma dumuni sòrò, fo o caman fagara kòngò bolo. sisàn kòni ka fisa dòonin, bawo ji labanna ka na. nka, nj.misi

ja ye gèlèya sigi Mali kènyèkayanfan na minisiri Madi Jalo ka kuma

bàre yòrò wérèw la, ka na misi caya bagan ka dumuni kè yòrò la, bin tèna labòli kè tilema nata in na.

Moti Mara kònò

Moti Mara kònò, bagan ka dumuni kè yòrò ye suguya fila ye :

- ji bë bò Jeliba ni Banin na, ka na sigi yòrò minnu na,
- ani sanji gansan bë na yòrò minnu na, ni bajì tè se yen.

min ye Jeliba ni Banin ji ye, o baw ma fa nyinan ka san tòw bò. o kèra sababu ye, bin min delila ka sòrò bajì sigi yòrò la, o nyògòn ma sòrò nyinan.

min ye sanji ko ye, o ma na joona Moti Mara kònò, o hakè fana ma caya san tòw ta cogo la. o de y'a to, bin falen cogo ma nyè kosèbè Moti Mara yòrò caman na.

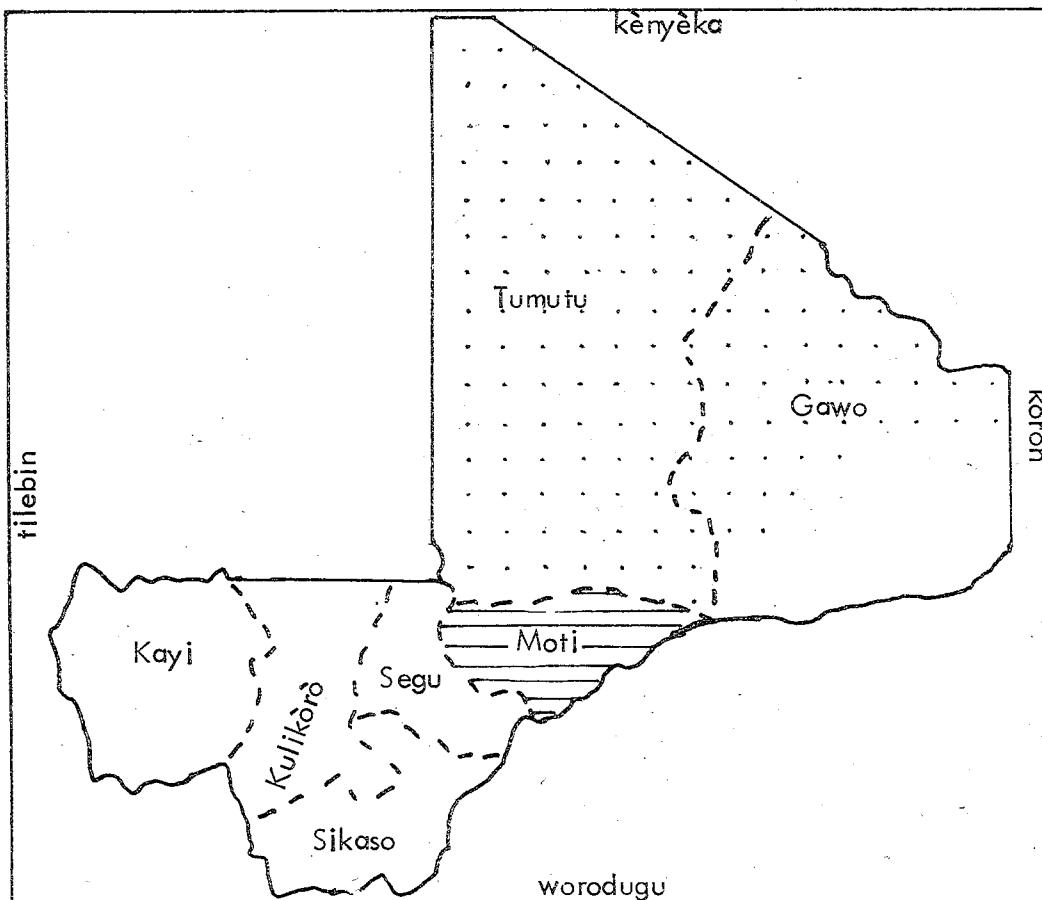
nka, mògò bë siran min nyè, o ye misi cayali ye ka

dama tèmè Moti Mara kònò. bawo, bin tè sòrò yòrò minnu na, k'a da ja in kan, o yòrò misitigi caman bë taa Moti fan fè, ko bin bë se ka sòrò yen k'u ka misiw labalò. misi minnu delila ka tilema kè Moti Mara kònò san o san, ani ninnu taw mana fara nyògòn kan, dèsè bëna kè bin na, fo ka tinyèni lase bagankulu bée ma.

Mali tilebinyanfan

k'a ta Kayi Mara sahelianfan na, ka taa a bila Nara n'a lamini bée la, ji nana a na cogo nyuman na, gèlèya si tèna yen fè bagantigw sòrò u ka bagan ladumuni ko la.

nka, o kòrò tè k'a fò ko yòrò tòw misitigw bë sé ka taa yen sègèrè n'u ka misiw ye. n'o kèra, misi bë caya kojugu, fo ka bin ban joona, ka misi dugulenw ni misi dunanw bée lajèlen nagasi, misitigi si nafa tè o la.

ja ye gèlèya sigi yòrò minnu na, o ye Tumutu mara mumè ye, ani Kidali ni Burèmu sèrikiliw, Gwo mara kònò. o yòrò jiralen filè Mali ja in kan ni tomitomiw ye.

ji ma na Moti mara la nyinan ka san tòw ta bò. o yòrò jiralen filè ja in kan ni ciciiw ye.

ja ye gèlèya sigi Mali kènyèkayanfan na minisiri Madi Jalo ka kuma

fèerè minnu bè se ka tigè

min fòlò ka kan ka kè, o ye kòlòsili ye, walasa ko in kana gèlèya ka taa a fè. o kosòn, ministri Madi Jalo y'a fò k'a pereperelatigè ko gèlèyaba tè yòrò minnu na, n'an t'a fè gèlèya ka olu, fana sòrò, an k'an jija, misi kana caya yen ka dama tèmè. o la, fèerè ka kan ka tigè, walasa misiw ma deli ka taa yòrò minnu na kòròlen, u kana se yen nyinan, ka taa bagan caya o yòròw la, ka kè sabu ye, u yèrè tèna kisi, tòw ta fana bè tinyè.

○
○ ○

fèerè ka kan ka tigè fana, ka dumuni lase misiw ma, ja gèlèyara yòrò minnu na. hali ni bin tè sòrò yòrò min, misi bè se ka balo ni fèn wèrèw ye, i n'a fò, dumunifèn minnu dilalen bè ka bagan labalo. jate minèna, k'a fò ko o dumunifèn tòni 30000 mana sòrò, o bè se ka nògòya don konyè ninnu na.

○
○ ○

Mali gòfèrènaman yèrè ye dò kè, k'a fò ko kòorikolo

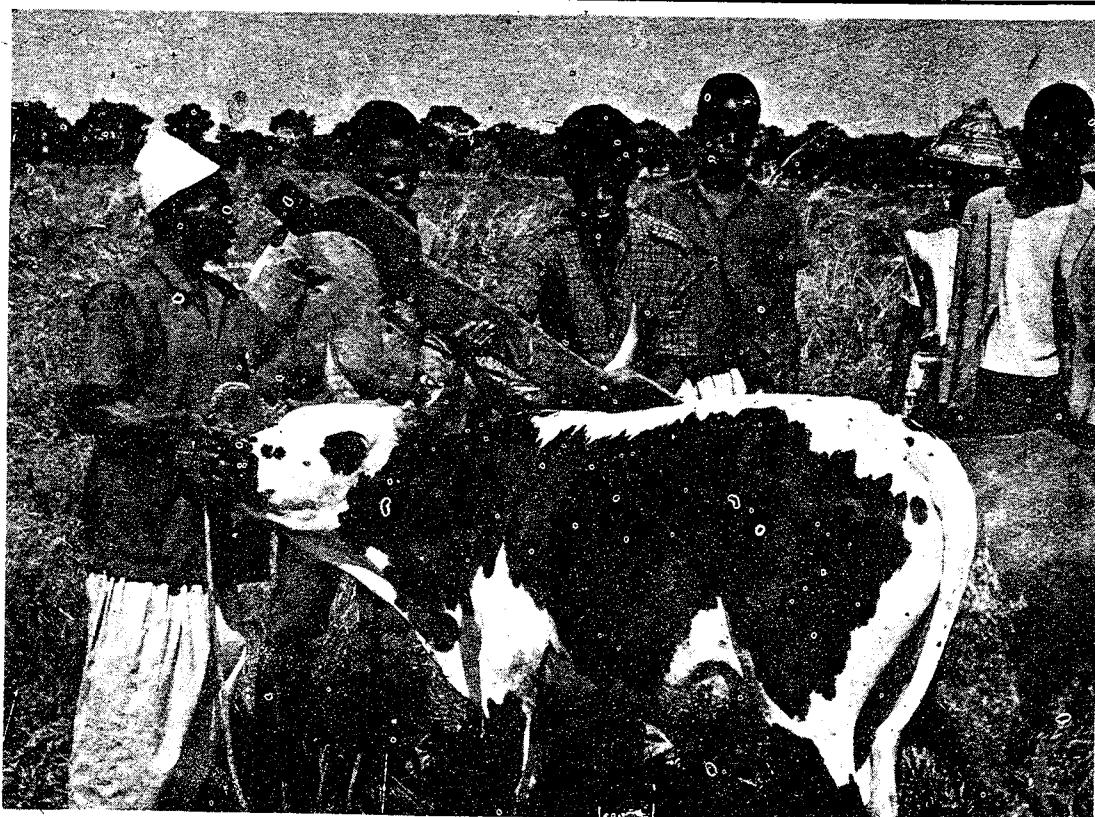
tòni 3000 bè lase yen, ka kè ka bagan labalo. dò kèra fana ka misiw kisi banaw ma. a fòra fana ko bin bè yòrò minnu na, k'a sòrò ji tè yen, cèsirili bè kè ka ji lase o yòròw kèrè fè, walasa bagan ka se ka dumunifèn ni min-niji bèe lajèlen sòrò yen.

○
○ ○

nka, Malidenw ka cèsirili n'a ta bèe, o tèna se ka ko ninnu bèe labèn ka nyè, k'a da gèlèya ninnu bonyaliba kan. o de y'a to, ministri Madi Jalo ye ko ninnu jira jamana tòw ni dinyè konyènabò jèkuluw lasigidenw na, u k'u seko damajira kè ka dèmèni lase an ma, min bëna se ka ko ninnu nògòya.

Mali kòni jigi dalen bè jamana tòw ka dèmèni in kan, ko o bëna se ka ko fila labèn an bolo :

- a fòlò ye nyinan ka tèmè, k'a sòrò, tinyèniba ma kè Mali kènyèkayanfan yòrò si la.
- a filanan de ka girin ni fòlò ye : o ye k'an dèmè, walasa hali ni ja nana sigi Mali la san wèrè, fèerè ka se ka tigè, o nyògòn gèlèya kana Malidenw tòorò tugun.

jeli Baba Sisòkò ka maana

Daa ni Bakari Jan

muso ko : - "i bolò bò n kan,
 kana kuma n fè.
 e hamina, ne ye i nyininka,
 e ko n kaña i nyininka,
 i dun bè mun kuma wèrè fò n ye ?
 to, n ka n ka sunðgò kè".
 - "ee", a ko : "muso, kana o kè.
 i yèlèma,
 n bè kuma nin nyèfò i ye.
 i yèlèma, i k'i nyèdi n na ;
 è, muso", ko : "n'i y'i yèlèma,
 n ka n nin fò i ye".
 - "ni janfatòkuma tè,
 a fò ; tulo ni tòn man surun ?"
 a ko : - "i yèlèma, n ka a nyèfò i nyè na."

 a ko : "kuma min fòlen bè,
 faama ko, n kan'a fò mògò ye ;
 nka, ne bëna a fò e ye".
 muso ko : - "o ye mun ko ye ?"
 - "èe", a ko : "Segu faama ko
 a b'a fè ka Bakari Jan wele juma su nata nin,
 ka taa n'a ye a ka cèso kònò,
 k'a fa dòlò la,
 ka Bakari kun ci, k'a da fara,
 halì mògò nyè t'a da a sèlè kan,
 janko a su".
 - "aa", tònñònmuso ko :
 "èe, nin ye kabako ye.
 jaa, segukaw tè mògò nyuman fè dèrè.
 èe, u bè Kòda ni Jènèba den janfa mun na ?
 u bè Bòngèla Hamari den janfa mun na ?
 u bè Bakari janfa mun na ?
 n ko Bakari Jan de ye bilisi ka daga bò segukaw da la,
 u bè Bakari fana janfa k'o faga ?
 Bakari de ye mun kè tugun ?"

 - "ayiwa", cè ko : "n ye n ta nin fò i ye,
 i kana fèn fò mògò ye dè".
 - "ayi", tònñònmuso ko : "ne tè fèn fò mògò ye."
 a ko : "n tè fèn fò mògò ye ?"
 - "aa", o ko : "kana fèn fò mògò ye".
 . . .

ò, jaà, dugu mana jè,
 ba da la,
 Bakari Jan ka jònñònmuso tan ni fila bè biri

sira fan dò fè,
 ka taa kòròn yan fan fè,
 u bè finiko la.
 Daa fana ka jònñònmuso tan ni fila bè biri
 sira tilebin fè,
 u bè finiko la ba da la,
 u jònñòw bè masala bila nyògòn na.

 kuma fòra tònñònmuso min ye su fè,
 o bè finiko la,
 o ye a kèrèfèmuso dò kònòsi :
 - "èe", a ko : "dennin o,
 i ka i tulo na yan.
 kuma fòra ne ye su rò,
 n bè o fò i ye".
 o ko : - "o ye mun ye ?"
 - "è", ko : "binya, a fòlen bè
 ko Bakari Jan bè janfa juma su nata nin, k'o faga".
 o muso fana y'a tègèrè fila bila nyògòn na,
 a ko : - "èe, dèrè,
 Bakari fana bëna janfa tugun
 ko o ye mun kè ?"
 - "ònhòñ", a ko :
 "i kana a fò mògò wèrè ye dè".
 - "ayi", o ko : "ne t'o fò mògò wèrè ye".

 o y'a to, fo a nyinèna,
 o fana ye a kèrèfèmògò dò kònòsi,
 a ko : - "dennin o, i tulo na yan".
 - "è, mun de kèra de ?"
 - "è", ko : "a fòlen bè Bakari Jan bè janfa,
 k'o faga juma su nata nin".
 o fana ko :
 - "aa, o ye se ka kè ?"
 - "aa", ko :
 "faama ka jònñònmuso y'a fò n ye sisán dè".

 ò, Daa yèrè ka jònñòw tora
 ka kuma nin lakali nyògòn nyè na,
 fo ka na se
 Bakari Jan ka jònñònmuso birilen ma.
 Daa ka jònñònmuso de ye
 Bakari Jan ka jònñònmuso dò kònòsi,
 a ko : - "dennin o, e ka i tulo gèrè ne na,
 ne ka nin kuma nin fò i ye".
 o ko : - "o ye mun ye ?"
 - "èe", a ko : "jaa, tulo ka bon,
 a tè a yèrè kunkankuma mèn dèrè".
 o ko : "binya, a fòlen bè ko e makè bè janfa,

jeliBabaSisòkò ka maana: Daa ni Bakari Jan

k'o faga juma su nata nin."

a ko : - "makè jumèn ?"

makè ncinin wa,

fo tari kòròbalen ?"

- "è", ko : "Bakari yèrè kè."

- "èe, Bakari bè janfa k'o faga ?"

a ko : - "mm."

o o

o kumafòyòrò nin, Bakari Jan ka jònmoso,
a ka fini min nyiginnen bè,
min jalàn bè,
min ma ko yèrè,
a ye o bèe fara nyògòn kan
k'a kè filenba kònò,
k'i bin ka dugukòndòna sègèrè.

o, Bakari Jan ka jònmoso ni finikofilen donna so kònò,
a ni Bakari Jan denkè Sinbalan kùnbènna.

a ko :

- "n makè Sinbalan,
hakè to n ye yan dè."
Sinbalan tugura a nò fè,
fo u nana ka na se dukènè ma ;
jònmoso ye finikominèn sigi dukènè ma,
a nana don ga kòrò tan,
a tèmèna ni Sinbalan ye,
Sinbalan tugulen bè a nò fè.
a taara don sonyè kònòna,
u tèmèna fo ka taa nyègèn kònò.

ò, Bakari Jan ka jònmoso jòlen y'i daji tu
Sinbalan nyè na tan,
a ko : - "tuu,
èe, mògò nyuman ka siran denjuguwo lo nyè.
Sinbalan, i ye jatò ye ;
Sinbalan, i ye sonyèlikèla ye ;
Sinbalan, i ye binkannikèla ye ;
Sinbalan, i ye nkalontigèla ye ;
n'i ye i den nkalontigèla ko mèn,
yaalalikèlaba don dè.
n'i ye i den sunguruntigèla ko mèn,
yaalalikèlaba don.
n'i ye i den binkannikèla ko mèn,
yaalalikèlaba don.
i dun bè tilen ka yaala, i bè si ka yaala.
ga, nka, Sinbalan,

ne ye kuma mèn faama ka jònw na bi,
n'o kèra,

halì i fa tun kana i wolo.

ne y'a mèn mògòtigi ka jònw na dankan la sisàn,
ko e fa bè janfa juma su nata nin,
kok'o faga Segu yan.

ò, mògò min den ye e ye Segu kònò yan,
n'o sera ka janfa Segu kònò yan,

aa, n den,

mògò nyuman ka siran denjuguwo lo nyè dè.

ne tun bè o kuma de fo i ye,

ne taara'n ka finiko yòrò."

o o

ò, Sinbalan ma fèn fo.

alamisa dugu jèra,

Sinbalan ko a fa ma,

a ko : - "baba,

marifa di n ma dè,

n bè a jòsi k'a jè."

ò, Sinbalan ye Bakari Jan ka dafila ta,
k'a jòsi ni maanyòkolo ye,
ka mugu dò ni nègè da tile la.

daraka mòna, Bakari Jan ko :

- "n fa tògòma,

i tè na dumuni kè wa ?"

- "aa", Sinbalan ko,

a ko : "n fara."

ò, daraka mòna ka Sinbalan sigilen to yòrò min/
tileròfana mòna

k'a to o sigiyòrò kelen na ;

a ma bò a fa ka bolon da fè o don o.

tileròfana mòna,

Bakari Jan ko a ma :

- "n fa tògòma,

i tè na dumuni kè wa ?"

- "ayi", a ko : "baba", a ko : "ne fara."

Bakari Jan yèrè nana i bolo da a kan,

- "aa", a ko :

"n fa tògòma Sinbalan,

mun b'e la bi de ?"

a ko : - "fèn tè n na."

(a tò bè bò kibaru nataw kònò)

bamanankan gafe : jiri turu

kuma dò delila ka fò kibaru kònò, ko yèlèma bè ka don Mali jamana na, ka jiri ni bin dògoya Mali yòrò bée. kibaru kalanbagga bée y'a kalan kibaru nimòrò 110 kònò ko "kodonna caman b'a fò k'a jèya ko yèlèma min bè don Mali kònò, kabini fòlò-fòlò, o yèlèma bè ka teliya ka taa a fè. dòw yèrè y'a jateminè ko, n'a tora o cogo la, nyinan kò san mugan, an ka jamana bée bëna jirintanya, k'a bée kè, i n'a fò, sahara ni saheli kungo bè cogo min na sisani."

a sèbènnèn bè o nimòrò kelen kònò ko "yòrò caman bè Mali kònò, janko jiginjiginw na, jiri diliw de bée sanji lajò, k'a bali ka woyo. hali ni sanji nana a na cogo kòrò la, ni jiri ma kè yòrò min na, o sanji yèrè békè dugukolo tinyè sababu ye, k'a d'a kan, o sanji bée woyo, ka taa don kòw kònò, n'an ka dugukolo nyuman ye."

o de y'a to, Mali nyémögò bée b'a fò k'a gèlèya ko jiri ka kan ka turu Mali kònò yòrò bée.

◦ ◦ ◦

o kuma ma kè gansan ye an terikè Mamadu Mayidu Hayidara nyè na, o kama, a y'i cèsiri ka liburu dò sèbèn, min bè jiri turu cogo jira mògòw la. o liburu tun sèbènnèn bè tubabukan de la. Sikaso balikukalan sèriwusida y'a yèlèma bamanankan na, walasa a kònò kumaw ka se ka balikukalanen bée nafa.

o gafe in bè fòlò ka jiri nafamaw kofò : si, nèrè, ntomi, nten, nsira, nsègènè... o bée ye jiri nafamaba ye an ka kungo kònò.

o kò fè, liburu in bè jiri turu cogo nyuman jira an na : dugu kònò jiri wo, jiriforo wo, jiri min bè turu

jiri turu

sènèkè forow la, jiri minnù bè turu forow ni nakòw lamini na, o bée n'a turu cogo don.

jiri dòw cogoya fana bè jiro liburu in kònò, i n'a fò : alimèti jiri,

kasiya, sayijiri, bò ani npan.

gafe in bè leban ka kunnaфони di an ma jiri bolo tigè cogo la, a ka kan ka kè konyuman cogo min na, walasa nafaba ka sòrò o jiriw la.